Motivace k učení

PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D.

http://www.klimes.us

Wagnerovo kladívko - zvonek

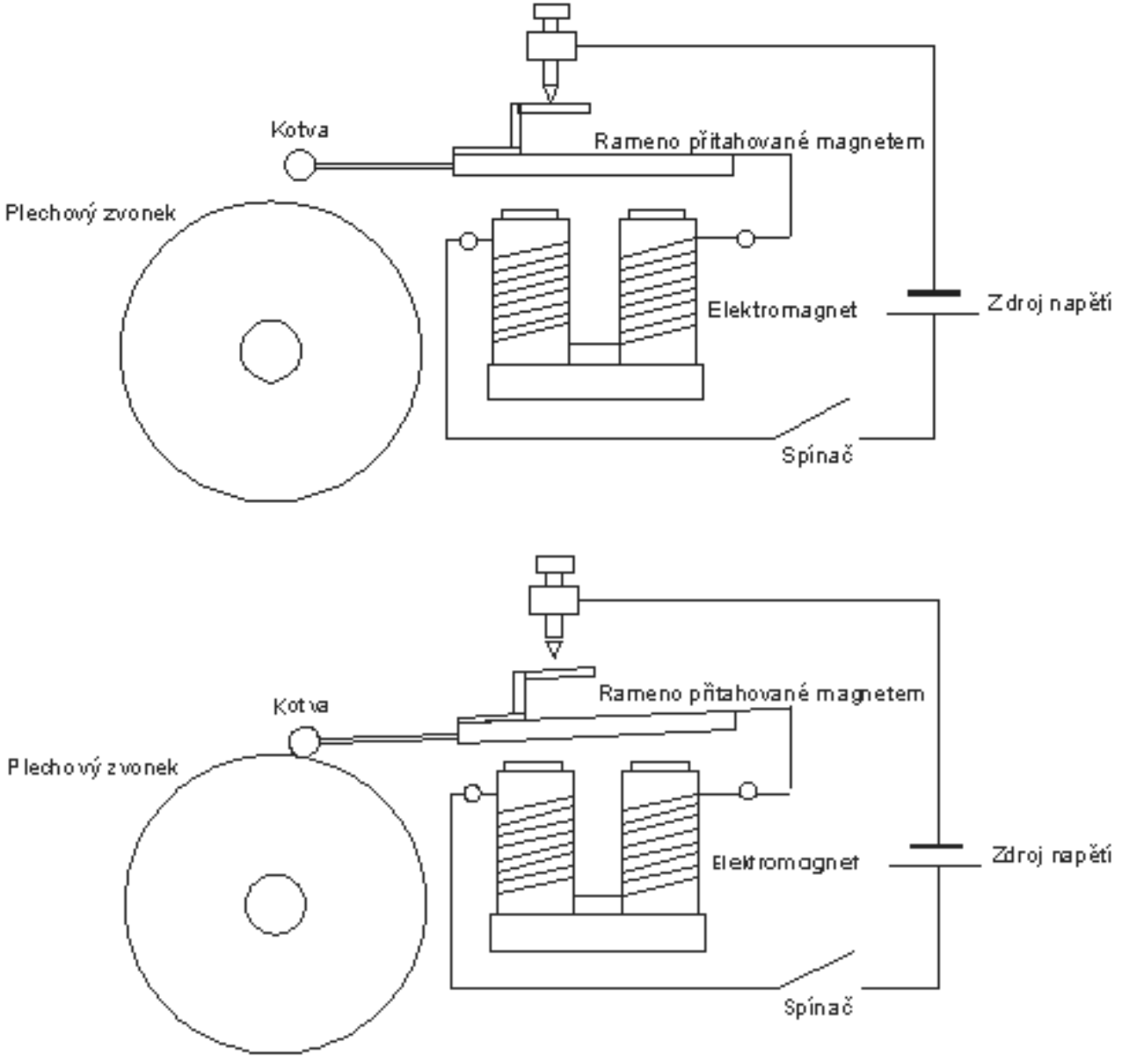

Přirozené a narušené rodinné koalice

koalice matky a otce
versus
koalice dětí

Válka o dítě - jedináčka
matka s dětmi versus **otec**
matka se synem versus **otec s dcerou**

V přirozené, funkční rodině vznikají dvě přirozené a zdravé koalice
V narušených rodinách se koalice rozpadají a nezdravě překupují.

Narušené koalice vůči učiteli

V přirozeném prostředí vznikala učební koalice rodič s učitelem jako rozšíření rodičovské koalice:

táta, máma, učitel versus dítě/žák

Narušené rodiny provází rozpad nejen rodičovských koalic, ale i koalic učitelských:

rodiče s dítětem versus učitel

Rodiče - umělci - tolerují dítěti 150 neomluvených hodin: *"Já jsem umělec, manželka umělec, mladej bude taky umělec. K čemu by potřeboval matematiku?"*

OSPOD (kurátoři) by měli udělit rodičům pokutu v rámci správního řízení za to, že nedrží koalici s učitelem, popř. kdyby to nepomohlo, trestně právní žalobu na ohrožování mravní výchovy dětí.

Smysl života dle evoluce

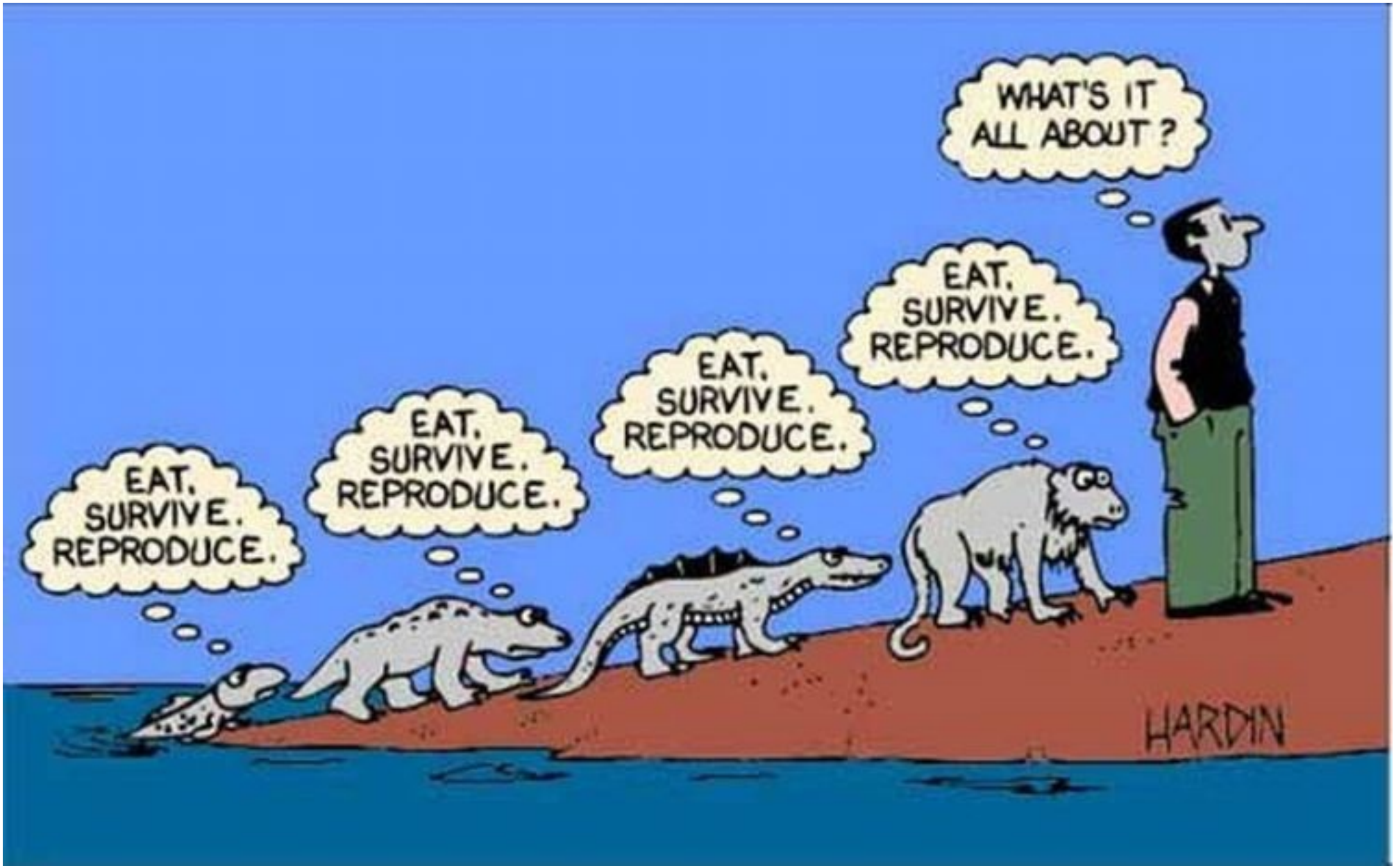

Cíle učebního procesu - návod na přežití ve světě

Připravit na život. Připravit na praktické problémy dneška.

Před 21 lety jsem zvonil klíčema. Byly od bytu, chaty, garáže, auta...

Dluhová past; (plat - obligatorní výdaje)/30=(15000 - 9000)/30=200kč/den

Postarší páprdové nejsou konkurence mladým

Soupeří vždy jedinci jedné (produktivní) generace

Musí být o něco lepší než jeho soused, co sedí vedle v lavici. A to:
- ve znalostech
- v inteligenci
- v komunikaci
- v kooperaci
- v motivaci
- v ochotě pouštět se do nepříjemných situací.

Největší problém je motivace

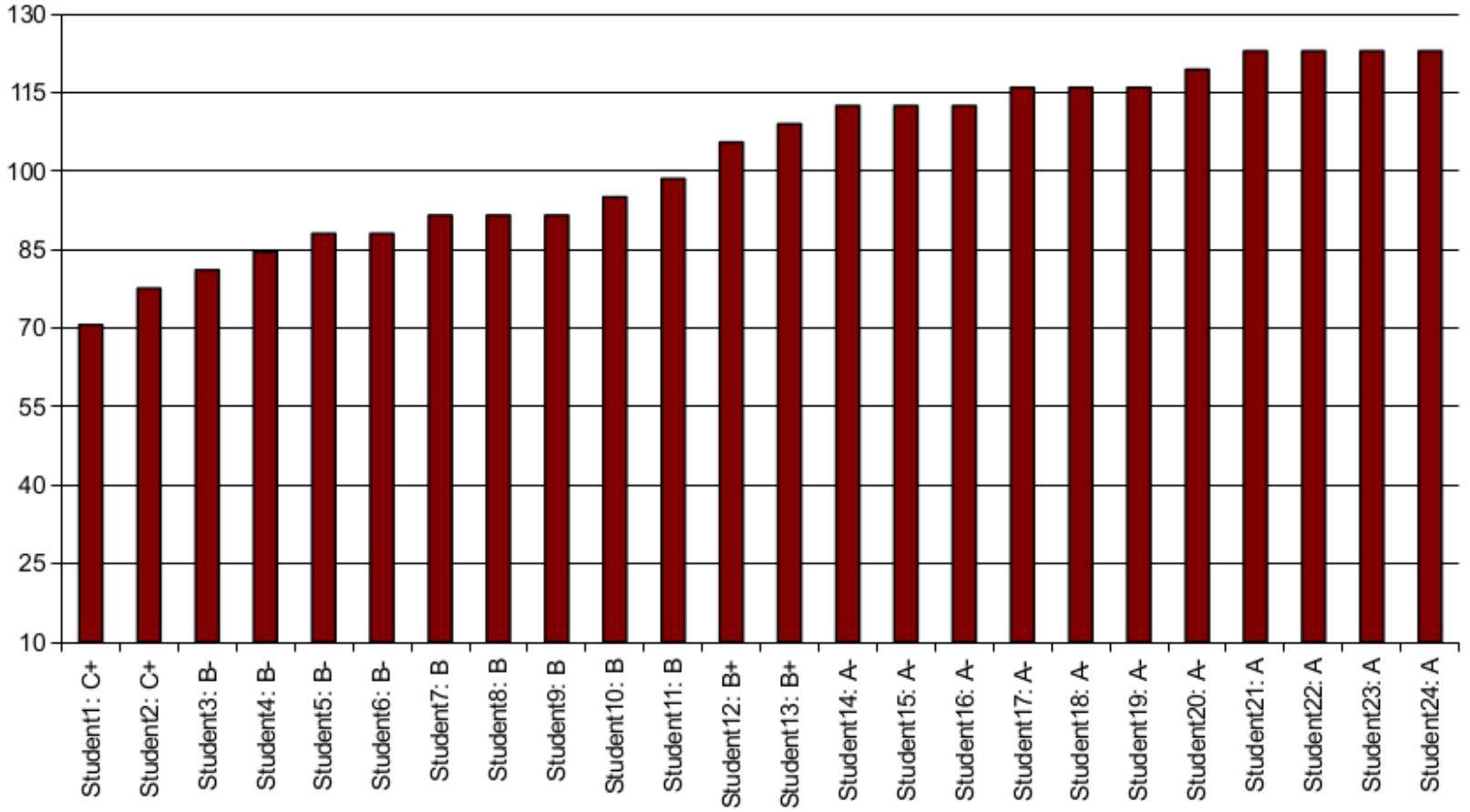

$$\frac{body - průměr\ třídy}{směrodatná\ odchylka} = \frac{TQ - 100}{15}$$

Středoškolák volá matce (účetní)

Mámo, potřebovalas někdy v životě vektory?
Myslím, že ne.
Jasně, tak já se na ně taky vykašlu.

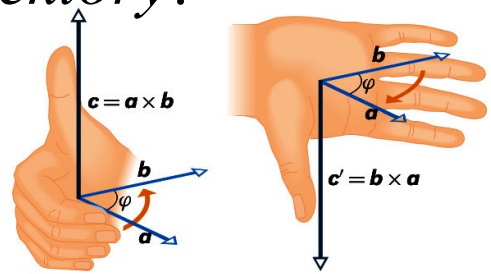

Naproti tomu mi napsal jeden fyzik z CERNu na okraj naší diskuse o Feynmanovi: *"...například vektorový součin. Ten se matematikům moc nelíbí, protože je definovaný pouze ve 3D. Každopádně vektory se vždycky hodí."*

Vektory jsou jako fonendoskop

Jak vidíme na mamině účetní - vždycky ne, ale je proto otázka, zda by je měli gymnasisté znát, neb nikdy nevědí, kdy se jim budou hodit. Potřeboval jsem je nejednou i já, a to jsem jen psycholog.

Děti mají málo zafixované praktické znalosti, učí se speciality.

Trivium (trojí cesta): Číst, psát, počítat

Ve třídě by studenti neměli mít puštěné počítače, pokud na něm neplní nějaký úkol, ale měli by si poznámkovat slyšené informace.

Státní maturity = garance minimálních znalostí

Podnikatel ze Svitav zvažuje, jestli má přijmout do zaměstnání jinocha z Dolní Čermné. Prý má maturitu...

Je toto tvrzení zárukou, že dotyčný umí trivium?

Umí číst, psát, počítat?

Umí to rukou i na počítači?

Díky inflaci vysokoškolského vzdělání už i tituly jako Mgr. ztrácí náplň. To se pozná tím, že lidé je nepovažují za součást své identity - neuvádějí je.

Uvádět titul a napsat:

Mgr. Jeroným Klimeš

je pomalu tak nemístné jako napsat:

Jeroným Klimeš, nositel bot č. 46

Podbízením škol studentům se podrývá motivace ke vzdělávání.

Studenti ztrácejí akademickou identitu, podobně jako policisté.

Globální vychovní nejistota

Rodiče nejsou schopni formulovat, co se bude dětem hodit v životě.

Počítačová hodina:

- Děti jsou spokojeny, mastí střílečky nebo si prohlížejí porno
- Učitelé jsou spokojeni, protože nemusí učit
- Rodiče jsou spokojeni, protože škola využívá vypočetní techniku při výuce.

Například cíl středoškolské výuky by mělo být:

Osnovy na středních školách by měly být koncipovány tak, aby se později jako student VŠ již nemusel mořit s kancelářskými programy, a aby mohl myslet na svou práci a nehledat na klávesnici znaky jako ÷ × ß $, nebo se neděsil, co mu udělá nenadálá změna Wordovských stylů s diplomovou prací.

Každý člověk má svůj počítač připojený na internet

Například jsou desítky typů počítačových sítí, ale v životě se děti setkají jen s protokolem TCP/IP, na kterém běží internet. Tedy do vysoké školy není dobré je učit zbytečnou teorii, ale **učit jen to, co skutečně budou potřebovat při sestavení běžné domácí počítačové sítě a její údržby.**

Z počítačových programů pak jen ty, které jsou dobrým obecným předpokladem pro studium na jakékoli vysoké škole - tedy především kancelářské balíky.

Středoškolské osnovy informatiky

Cíl snažení - být pánem svého domácího počítačového světa.

A) Nastavit počítače a domácí síť, udržovat je a zálohovat, tak aby dlouhodobě fungovaly.

B) Umět kancelářské programy na úrovni, které jsou třeba k napsání větší práce, např. diplomové.

- Kromě psaní všemi deseti prsty znát základní typografickou úpravu dokumentů.
- Umět ovládat pokročilé funkce Excelu (kontingenční tabulky, tvorbu grafů, formátování buněk, složitější funkce).
- Ve Wordu umět používat styly, pole, víceúrovňové nadpisy, obsah a rejstřík, hromadnou korespondenci, jazykové nástroje - korektury, autoopravy, vyznat se v nastavení, instalaci doplňků, pokročilé

vyhledávání pomocí zástupných znaků. Vkládání objektů (OLE) do textu.

- V grafických programech umět práci s vrstvami a rozlišovat vektorové a rasterové (bitmapové) programy, praktické dopady rozdílu mezi ztrátovou a bez ztrátovou kompresí.
- Umět opravovat základní problémy se sítí TCP/IP. Umět zjistit IP a MAC adresu vlastního počítače, ping gateway, ping DNS server, tracert. Umět nastavit počítač z DHCP na ruční nastavení IP. Rozhodnout, jestli je problém se sítí na mém počítači či již na providerovi.
- Na internetu se umět pohybovat na FTP, Putty. Umět se připojit na jiný počítač ze své konzole či Norton Commander/Krusader a stáhnout si z něho data.
- Založit si stránku na free hostingu (doména 3. řádu - např. http//klimesova.mysteria.cz) a založit si jednoduchý statický, větvený

web. Jednoduchá editace html kódu v poznámkovém bloku, orientace v referenční příručce. Nahrávání souborů na server pomocí FTP.

- Jednoduché, neobjektové programování (ať interpretované či kompilované) v nějakém prakticky upotřebitelném programovacím jazyku: Visual Basic (zejména jako makra MS Office), PHP ap.
- Umět základní převody mezi binární, oktální, decimální a hexadecimální číselnou soustavou (0, 1, ... F), například RGB barvy zapsané hexadecimálně: #FF002A.
- Základní práce s příkazovou řádkou, tvorbu BAT/Bash scriptů
- Instalace a správa nových programů. Nastavení poštovního klienta.
- Pokročilé zálohování dat, např. inkrementální, rozdílové ap.
- Vyhledat si řešení na webu v angličtině či jiném nemateřském jazyce.
- Umět základy alespoň jednoho databázového programu (Access, MySQL ap.)
- Řešit základní problémy s bootováním a nastavení BIOSu.

- Umět základní údržbu počítače - msconfig, defragment, chkdisk, antivirus, firewall.
- Běžné zabezpečení adresářů - přístupová práva souborů, adresářů a jejich dědění.
- Umět ovládat počítač bez myši - klávesové zkratky.

b) HW střední znalosti

- Vytvořit si domácí síť - od nastavení routeru až po wifi či kabelové připojení jednotlivých počítačů.
- Umět připojit a uvést do chodu základní periferní zařízení, včetně instalace ovladačů (tiskárnu, skener, plotr, tablet, čtečku čárového kódu).
- Složit počítač z připravených komponent - harddisk, motherboard, procesor, paměti atd.

Když dítě učivo nebaví, chyba je na učiteli

Ano, my jsme vypustili odpolední vyučování, ale z důvodu, **páč pančelka je blbá a neumí nás zaujmout**.

Pokud žák v minulosti tvrdil, že krokodýl je ryba, byla to chyba. Dnes to pochopitelně chyba není, nýbrž je to žákův osobitý vlastní názor, který má právo zastávat. Na učiteli je, aby nezranil žákovu osobnost či nenarušil jeho sebevědomí. Musí proto vytvořit vstřícnou edukační atmosféru a pro dané tvrzení najít vhodnou interpretaci. Např.: "Správně, Pepo, krokodýl patří mezi ryby, taky mezi obojživelníky. I mezi tropický hmyz, zkrátka mezi všechny obyvatele afrických řek. Patří mezi ně, protože spolu s nimi tvoří jednu velkou šťastnou rodinu, které se říká ekosystém. A jinak je to plaz, ty debile!"

Nejen u matematiky platí následující pravidlo

Najdeme 5 % dětí, které matematika baví.

Najdeme 5 % dětí, které nejsou schopni se ji naučit.

Tedy matematika nebaví 95 % populace,
ale potřebovat ji bude 80 % populace.

Když muž neudělá kariéru do 30 let, neudělá ji nikdy

Podle EU má mít vysokoškolské vzdělání 50 % populace, tzn. od IQ 100.

Dříve měl vysokoškolák IQ 120 a více. => změna stylu výuky na středoškolský styl - na to stávající vysoké školy zatím nereagovaly.

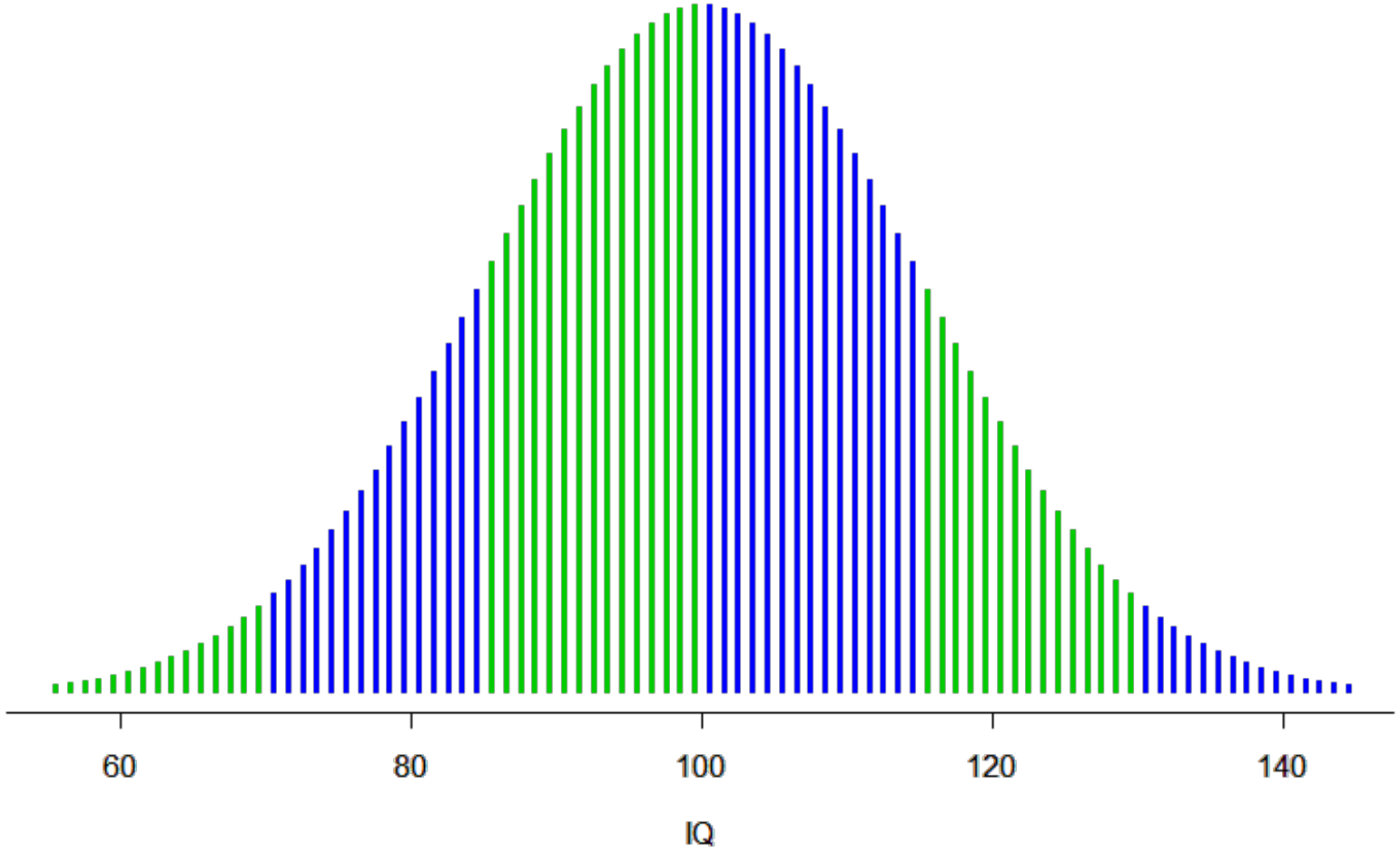

Was ist das Přenos (Transfer)?

Ano, děti, rodinný rozpočet je základem rozpočtu státního. Nedej Bože, aby tomu bylo naopak!

Jakmile se dítě nenaučí pracovat, nenaučí se to nikdy

Příliš dlouhé vzdělávání bez praxí, bez manuální práce odnaučí nastávající generaci pracovat.

Problém učňovských oborů - nejsou řemeslníci.

Stávající trend ve školství směřuje od fyzické práce a od fyzického pohybu.

Děti si neumějí poradit s obyčejnými opravami v domácnosti. Mizí kutitelství a bastlení. **Jak chtějí studovat robotiku, když jako děti nemontovali Merkur?**

U intelektuálních oborů funguje tzv. **přenos (transfer)** z manuální sféry do intelektuální. Co se na zahrádce naučí, to na fakultě najde.

Přenos funguje i z názornějších oborů do abstraktnějších, např. z přírodovědy do psychologie.

V hudební škole

jsem potkal žákyni druhého cyklu a zavzpomínal jsem, co jsem sám v jejím věku hrával:

"To taky hrajete Arabesky od Debussyho?"

"Já nehraju vážnou hudbu."

"Proč?"

"Já na to nemám techniku."

"Technika není problém. Stačí hrát stupnice."

"Ale mě stupnice nebaví."

"To by bylo divné, kdyby vás bavily. Ty nebaví nikoho, ty jsou jen dobré na tu techniku."

*"Ale já **n**ikdy **n**edělám **n**ic, **n**ač **n**emám **n**áladu."*

Těchto šest N mi vyrazilo dech.

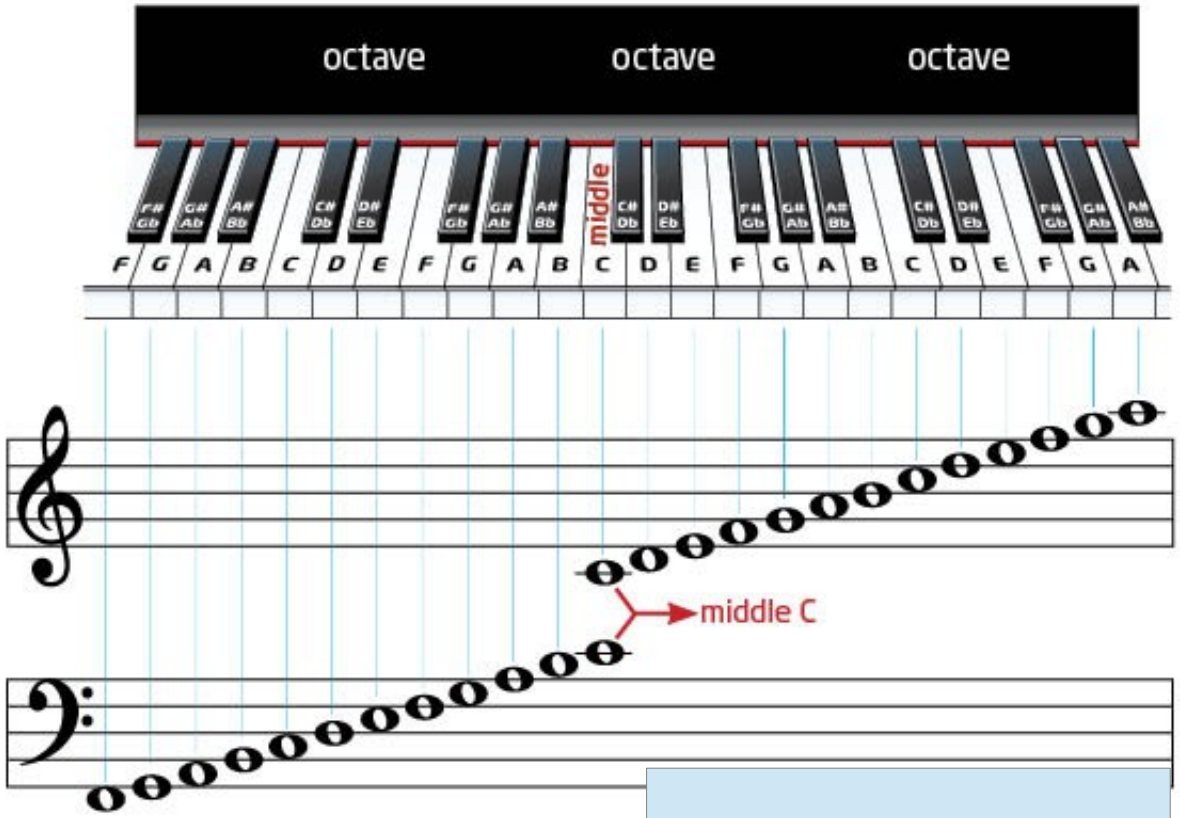

N 6

Když si báječnou N^6 vezme báječný N^6

Je noc muž leží o dva metry dál než žena s dvouletou dcerou. Najednou se ozve: "Čurat..." Muž to slyší a v tom okamžiku má na výběr ze dvou až tří možností:

a) Může dělat, že spí a že nic neslyšel.

b) Může říci: "Spi dál, já jí dám vyčůrat."

c) Mezi manžely může vzniknout silová hádka o to, kdo ustoupí, podle pravidla #N^6 - "Nikdy nedělám nic nač nemám náladu".

Žena řekne: "Nemohl bys ji dát na záchod?" Ticho, předstírá, že spí. Žena mu to nevěří: "Taky bys mohl občas vstát ty, abych nemusela všechno dělat sama." Ticho. Žena otrávená: "Je to s tebou život na nic." On to nevydrží: "Jestli ti to nedošlo, tak já vydělávám peníze, aby sis tady mohla válet přes den šunky." A začíná regulérní hádka, kterou završí malá tím, že se opravdu počůrá. Samozřejmě to jde uklidit žena a při tom přemýšlí, zda by jí nebylo lepší samotné...

Odříkaného chleba největší krajíc

Život přináší mnoho nepříjemností a děti nejsou připravovány na to, že je čeká "záhul". Nepříjemné životní situace vnímají jako nespravedlnost a řeší je z větší části popřením - na to raději nemyslet.

Velkou část života trávíme v nevýhnutné nespokojenosti.

Existují dvě strategie:

a) Vyhybavé osobnosti - kličkují mezi loužičkami a dopadají zoufale

b) Ti, kteří jdou do problému cílevědomě, s plným vědomím, že jdu do boje.

Viz svatba

Manželství je optimum v mínusu

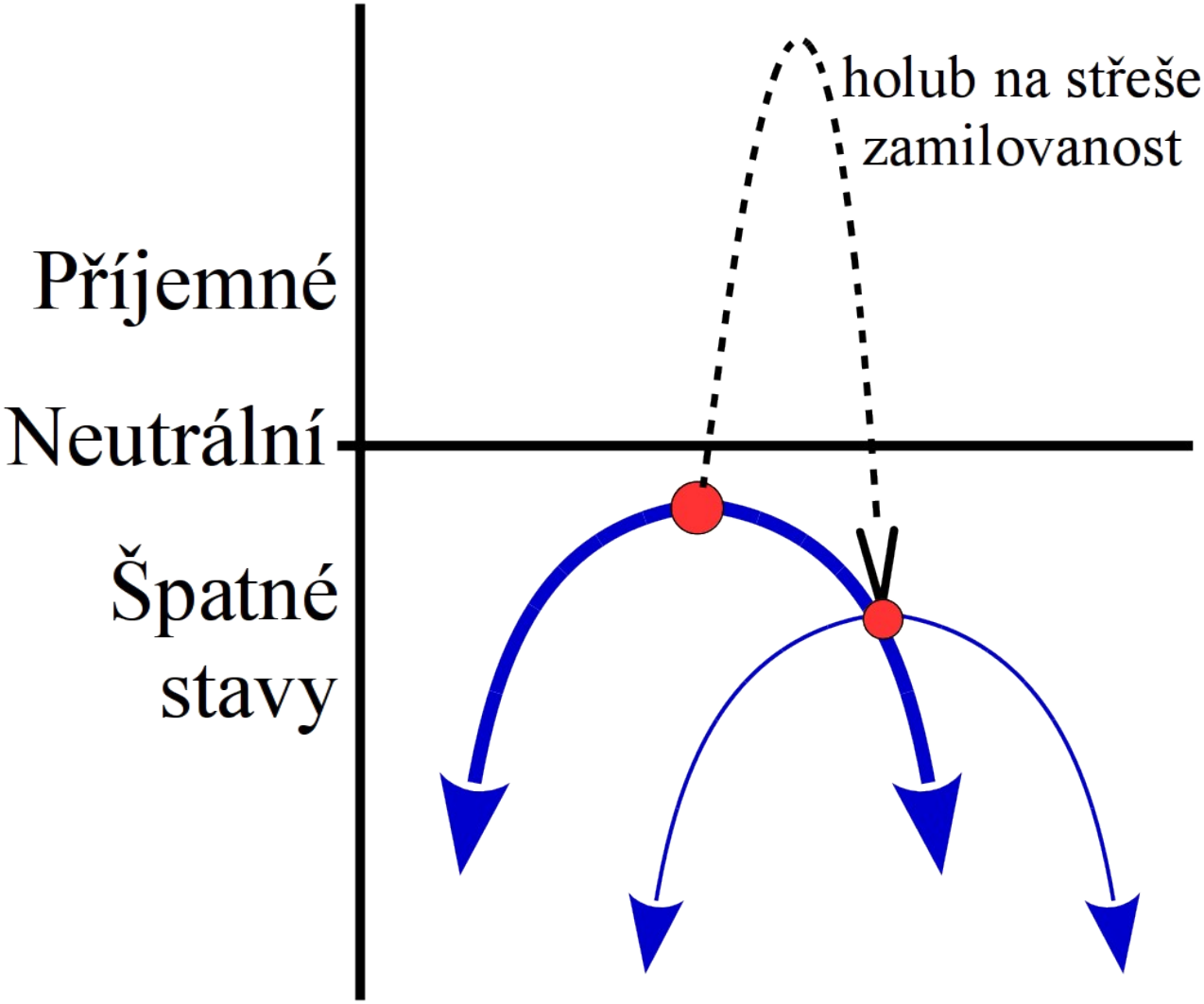

On chce 1-2× denně

Ona chce 1-2× za měsíc

Oboustranný kompromis k nespokojenosti všech - 1-2× za týden

Lidi opravdu nevyužívají 80 % kapacity svého mozku

Protože těch 80 % leží v oblasti nepříjemných prožitků.

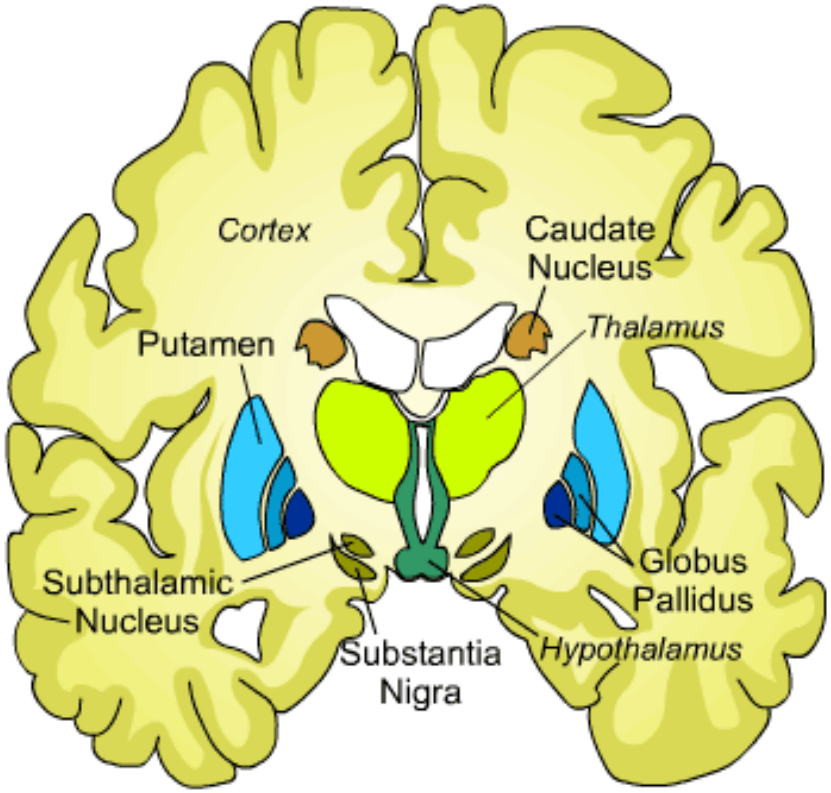

Učení psychowalkmanem má mizivou efektivitu, ale slibuje únik před nepříjemnými stavy.

Základ životního úspěchu je ochota fungovat v nepříjemných stavech.

Slast a užitečnost jsou inverzně propojené

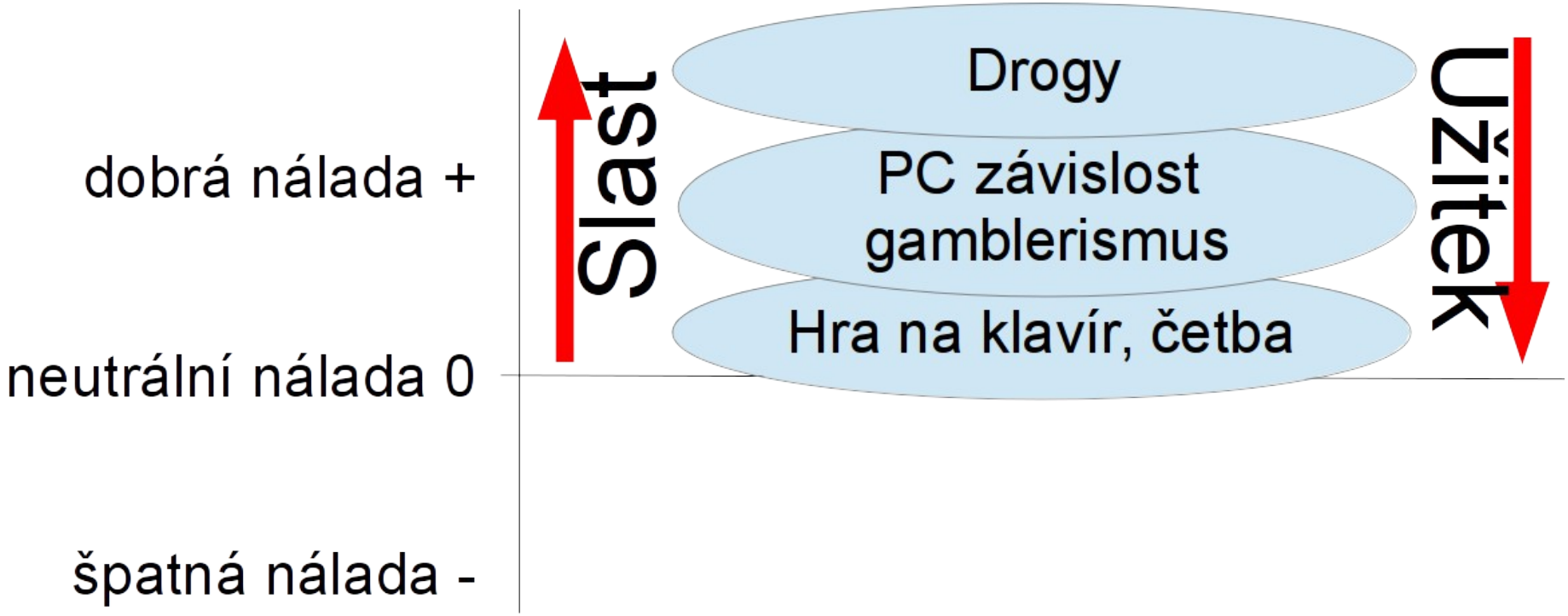

Známka z matematiky versus digitální zařízení (DZ)

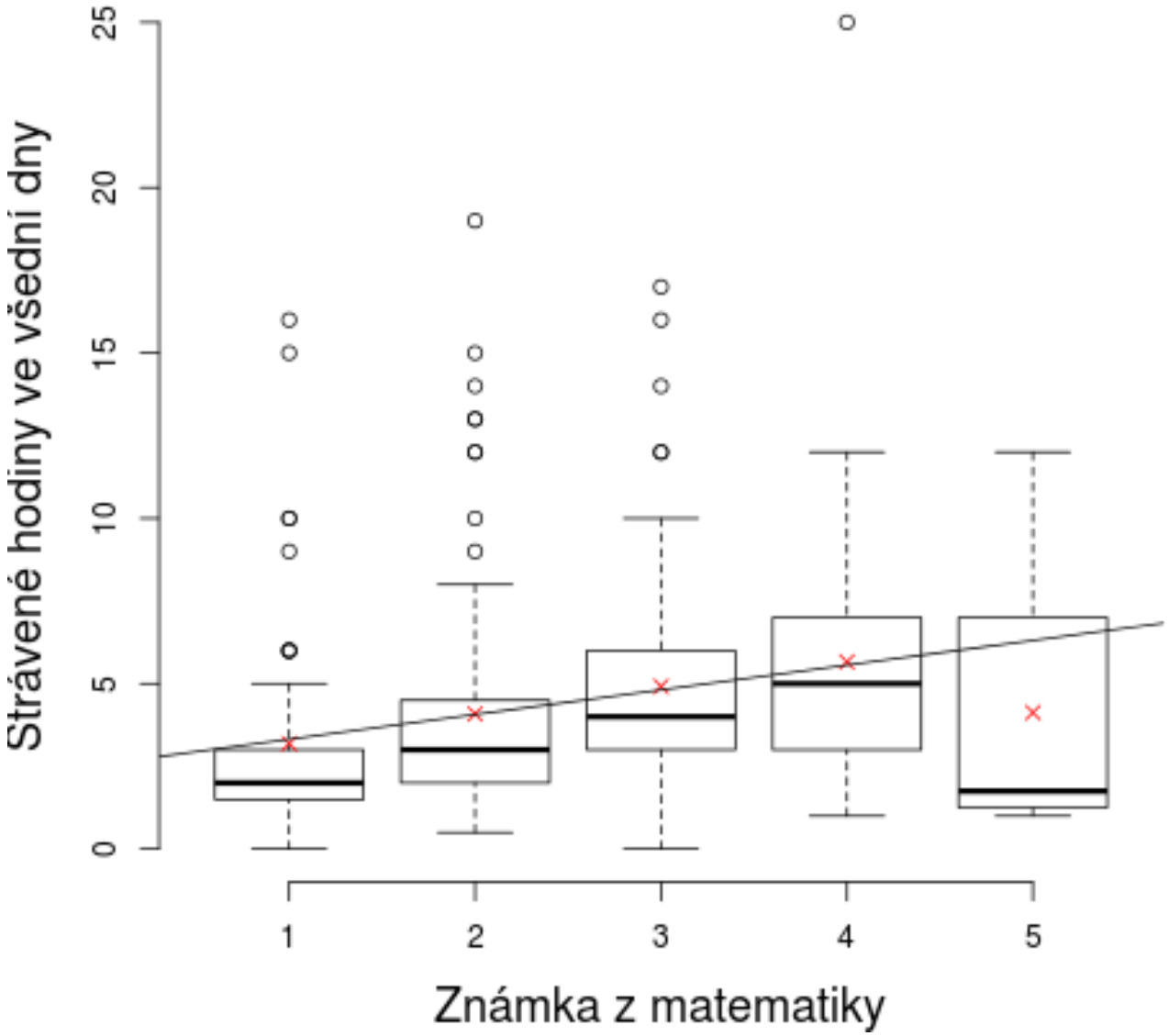

Každá hodina nad 2,5 hodiny zhoršuje známku o 1,3 stupně.

Čeština to samé.

313 žáku ZŠ a gymnasií

Regresní přímka:

čas_ve_vsední_dny = 0,75×známka_z_matematiky + 2,57

známka_z_matematiky = 1,34 × čas_ve_všední_dny - 3,44

Zásada č. 1 -
Dítě by do zletilosti nemá mít vlastní digitální zařízení, vyjma mobilu, který ale večer odevzdá rodičům

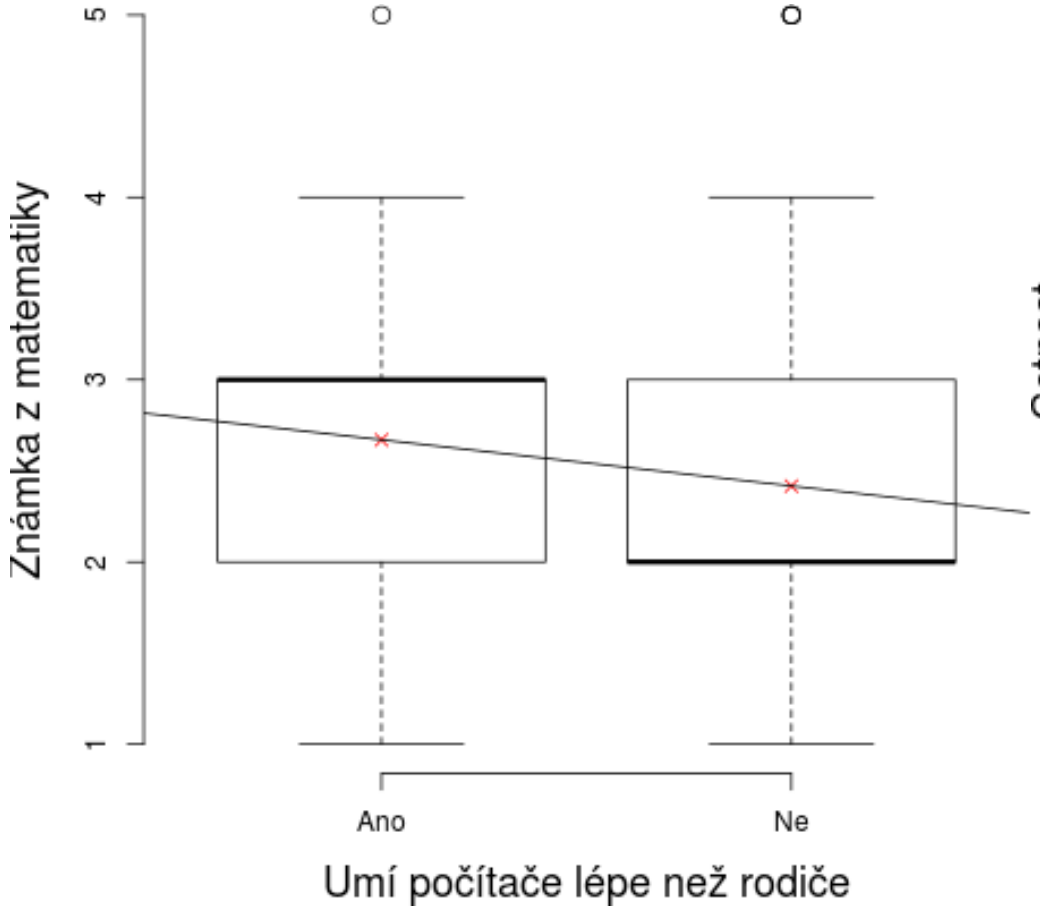

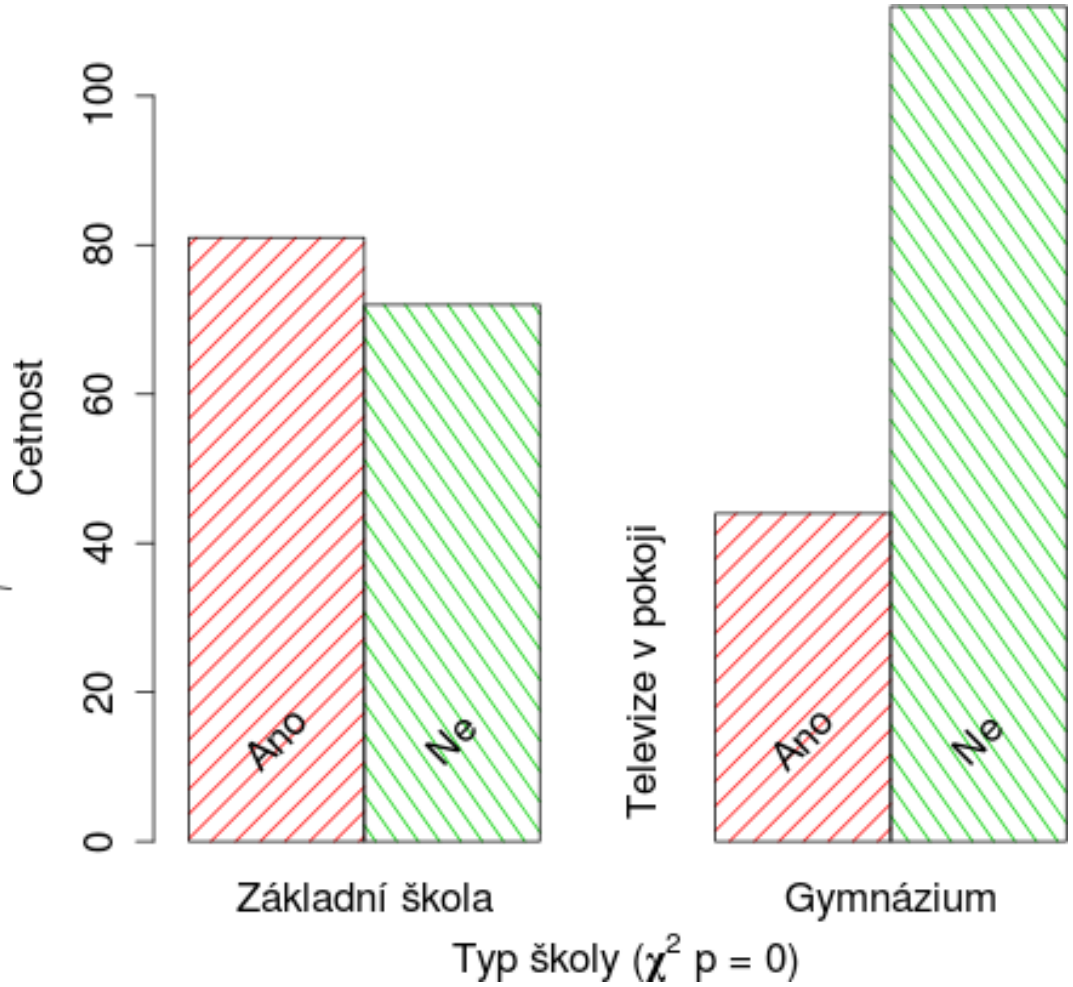

Digitální svět dnešních dětí

Všední dny - median ± IQR/2

	Základní škola	Gymnázium
Žena	4 ± 2.5	3 ± 1.5
Muž	4 ± 1.75	3 ± 1.62

Víkend - median ± IQR/2

	Základní škola	Gymnázium
Muž	6 ± 3.5	4.75 ± 2.19
Žena	4 ± 3.5	4 ± 2

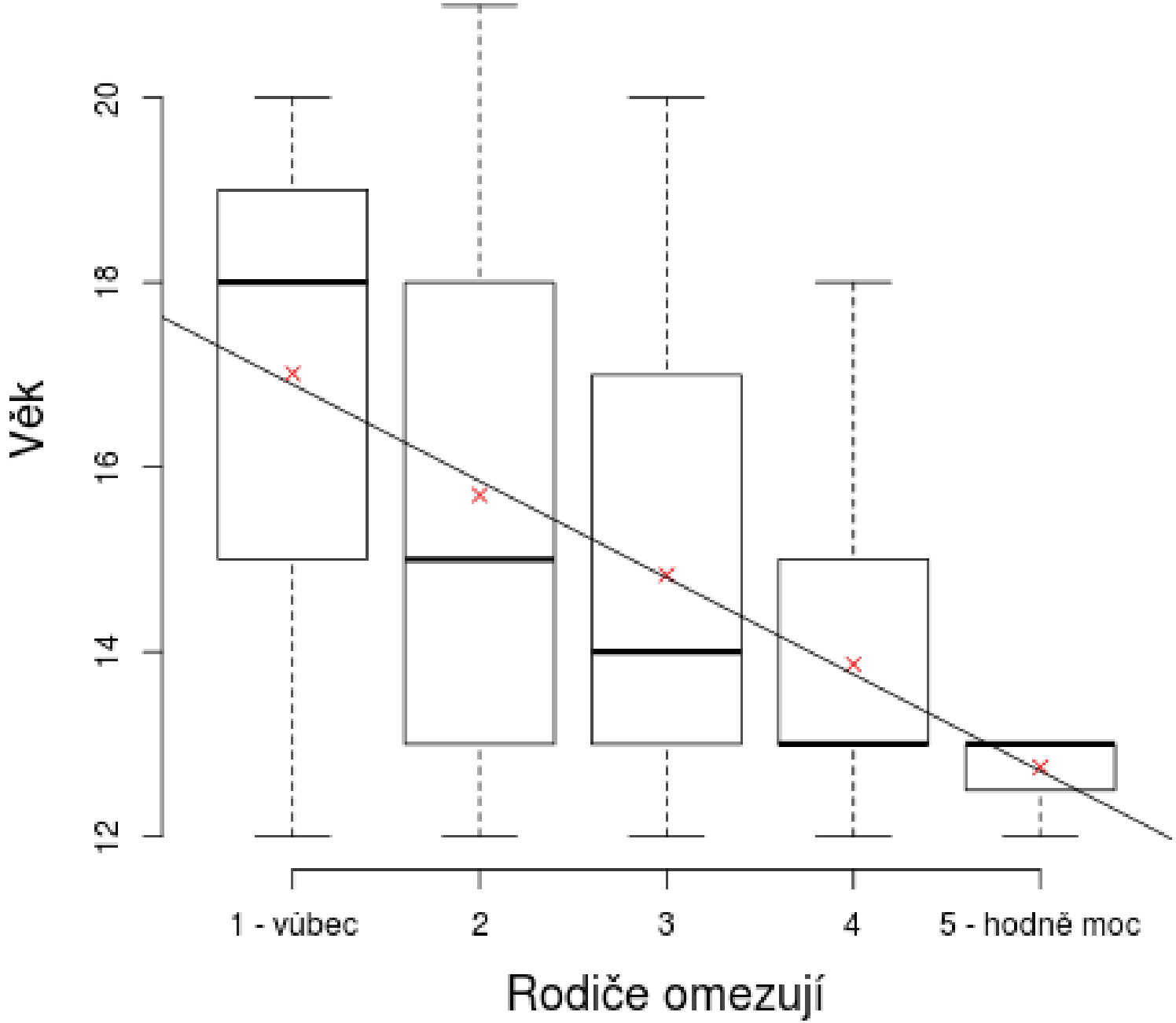
Věk
20
18
16
14
12
1 - vůbec
2
3
4
5 - hodně moc
Rodiče omezují

Pnutí mezi výchovnými autoritami

Jak funguje Wilcoxonův párový test?

žák	otec	učitel	matka	otec - učitel	otec - matka	matka - učitel
a	1	2	2	-1	-1	0
b	2	3	1	-1	1	-2
c	3	4	4	-1	-1	0
d	4	5	3	-1	1	-2
e	5	6	6	-1	-1	0
f	3	4	2	-1	1	-2
			suma	-6	0	-6

Na základce podráží otcové i učitelé matku
Na gymnasiu podráží rodičové učitele

kategorie	otec-matka	učitel-matka	učitel-otec	přísnější je
Všichni	-52		82	matka vůči otci a učitel vůči otci
ZŠ	-32	-64		matka vůči otci i učiteli
Gymnázium		87	109	učitel vůči rodičům
Dívky	-34	38	75	učitel vůči rodičům a matka vůči otci
Chlapci				autority jsou vyvážené

Legenda: Menšenec - Menšitel = Rozdíl. Ten je ale uveden, jen pokud je signifikantní ($p<0,05$). Zkratky: o - otec, m - matka, u - učitel. Pokud je rozdíl kladný, tak to znamená, že menšenec je přísnější; je-li rozdíl záporný, pak přísnější je menšitel.

Děkuji Vám za pozornost

PhDr. Mgr. Jeroným Klimeš, Ph.D.

http://www.klimes.us